

**Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Wet handhaving consumentenbescherming, de Wet op de economische delicten en het Wetboek van strafvordering in verband met de implementatie van Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (PbEU 2014, L 173) en Richtlijn nr. 2014/57/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende strafrechtelijke sancties voor marktmisbruik (PbEU 2014, L 173) (Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)**

**MEMORIE VAN TOELICHTING**

**ALGEMEEN**

*§ 1. Inleiding*

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (PbEU 2014, L 173) (hierna: de verordening) en Richtlijn nr. 2014/57/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende strafrechtelijke sancties voor marktmisbruik (PbEU 2014, L 173) (hierna: de richtlijn). De verordening zal met ingang van 3 juli 2016 van toepassing zijn. Deze datum geeft ook meteen de uiterste implementatiedatum van de richtlijn en van enkele bepalingen van de verordening aan: uiterlijk 3 juli moeten de relevante bepalingen door de lidstaten op nationaal niveau zijn omgezet. In de bijlage van deze memorie van toelichting is voor zowel de verordening als de richtlijn een transponeringstabel opgenomen.

Handel met voorwetenschap en marktmanipulatie, samen bekend onder de noemer marktmisbruik, zijn ernstige vergrijpen die de integriteit van de financiële markten schaden en daarmee het vertrouwen van het publiek in deze markten aantasten. Marktintegriteit is onontbeerlijk voor het goed functioneren van de financiële markten. Wanneer markten niet integer zijn, verliezen beleggers het vertrouwen, wat tot gevolg kan hebben dat beleggers en kapitaalvragers niet langer bereid zijn te participeren in de financiële markten. Gezien de belangrijke economische functie die de financiële markten vervullen, namelijk het samenbrengen van aanbieders en vragers van kapitaal, kan een gebrek aan marktintegriteit en vertrouwen derhalve ernstige gevolgen hebben. Het is dan ook van essentieel belang om te voorzien in adequate regels ter voorkoming van marktmisbruik en te waarborgen dat beleggers worden voorzien van volledige, correcte en toegankelijke informatie, zodat iedere belegger op basis van dezelfde informatie beleggingsbeslissingen kan nemen.

De verordening volgt Richtlijn nr. 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 28 januari 2003 betreffende marktmisbruik (PbEU 2003, L 96) (hierna: richtlijn marktmisbruik 2003) op. De richtlijn marktmisbruik 2003 stelde al een omvattend Europees kader in om handel met voorwetenschap en marktmanipulatie aan te pakken. Zo introduceerde deze

richtlijn een geharmoniseerd kader voor het verbod op marktmanipulatie en werd het al bestaande Europese verbod op handel met voorwetenschap verder aangescherpt. Verder voorzag de richtlijn marktmisbruik 2003 in meer harmonisatie op het gebied van toezichtsbevoegdheden en het sanctie-instrumentarium en werd beoogd een verbetering van de samenwerking tussen de nationale toezichthouders te bewerkstelligen, teneinde tot een effectievere aanpak van marktmisbruik binnen Europa te komen.

Sinds 2003 zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest op de financiële markten, zoals de introductie van nieuwe gereguleerde handelsplatformen, de opkomst van nieuwe (geautomatiseerde) handelstechnieken en de vlucht van handel (in derivaten) buiten de traditionele handelsplatformen, de zogenaamde *over-the-counter* (OTC) handel. De financiële crisis heeft daarbij laten zien hoe belangrijk marktintegriteit is. Ten slotte laat de richtlijn marktmisbruik 2003 lidstaten veel ruimte voor eigen invulling, wat de duidelijkheid over bepaalde sleutelbegrippen niet ten goede is gekomen. Het is daarom nodig om het regelgevend kader rond marktmisbruik aan te passen aan voornoemde ontwikkelingen. Er is daarbij gekozen voor het instrument van de rechtstreeks werkende verordening om zodoende recht te doen aan de *single rulebook*-gedachte en zo de Europese financiële markten als geheel concurrerender te maken.

Het regelgevend kader rond marktmisbruik wordt verder versterkt met de nieuwe richtlijn. Op grond van de richtlijn marktmisbruik 2003 waren de lidstaten al verplicht om, onverminderd het recht van de lidstaten tot het opleggen van strafrechtelijke sancties, ervoor te zorgen dat passende administratieve maatregelen of sancties kunnen worden opgelegd aan (rechts)personen die de regels aangaande marktmisbruik schenden. Met de nieuwe richtlijn worden de lidstaten verplicht om ook strafrechtelijke sancties in te voeren voor ten minste ernstige vormen van marktmisbruik. Zodoende kan een doeltreffende uitvoering van het Uniebeleid ter bestrijding van marktmisbruik worden gegarandeerd. Daar het strafrecht tot de bevoegdheid van de minister van Veiligheid en Justitie behoort, wordt deze toelichting mede namens de minister van Veiligheid en Justitie gegeven.

## *§ 2. Inhoud verordening en richtlijn*

### *§ 2.1 De verordening*

De verordening bestendigt de vier kernbepalingen van de regels ter voorkoming van marktmisbruik, namelijk het verbod om te handelen met voorwetenschap, het verbod om voorwetenschap wederrechtelijk aan een derde mede te delen, de plicht voor uitgevende instellingen om voorwetenschap die op henzelf betrekking heeft zo snel mogelijk openbaar te maken en het verbod om de markt te manipuleren.

Voorwetenschap betreft niet openbaar gemaakte informatie omtrent één of meer uitgevende instellingen of financiële instrumenten die concreet is en die, indien zij openbaar zou worden gemaakt, een significante invloed zou kunnen hebben op de koers van de betrokken financiële instrumenten. Wanneer een persoon die over voorwetenschap beschikt daarmee handelt, verschaft deze informatie diegene daarom een voordeel vergeleken met alle andere marktdeelnemers die daarvan niet op de hoogte zijn. Dankzij deze informatie kan deze persoon, wanneer hij bij zijn markttransacties handelt in overeenstemming met deze informatie, immers verwachten dat hij er economisch voordeel uit haalt zonder dat hij dezelfde risico's loopt als andere beleggers. Het wezen-

lijke kenmerk van handel met voorwetenschap is derhalve dat ongerechtvaardigd voordeel uit informatie wordt gehaald ten nadele van andere beleggers die niet over die informatie beschikken. Zodoende wordt er afbreuk gedaan aan de integriteit van de financiële markten en aan het vertrouwen van beleggers. Het verbod om te handelen met voorwetenschap en het verbod om voorwetenschap aan derden mee te delen zijn er dus op gericht om te zorgen dat beleggers op gelijke voet met elkaar staan, zodat het vertrouwen van beleggers in de financiële markten vergroot wordt. Tegen deze achtergrond dient ook de plicht van uitgevende instellingen om voorwetenschap die op hen betrekking heeft zo snel mogelijk openbaar te maken te worden gezien. Openbaar gemaakte informatie kan per definitie geen voorwetenschap zijn. De publicatieplicht draagt zo bij aan het voorkomen van handel met voorwetenschap en zorgt dat beleggers over dezelfde informatie kunnen beschikken. Marktmanipulatie kan verscheidene vormen aannemen. Zo kan het om het transacties of orders gaan waarbij gebruik is gemaakt van misleiding of bedrog of die op zodanige wijze worden gedaan dat er onjuiste of misleidende signalen uitgaan met betrekking tot bijvoorbeeld de koers van het desbetreffende financiële instrument. Het kan echter ook het verspreiden van misleidende informatie betreffen. Dergelijke praktijken tasten, evenals handel met voorwetenschap, de integriteit van de markt en het vertrouwen van beleggers in de markt aan. Ook het verbod op marktmanipulatie draagt daarom bij aan integrale financiële markten.

Hoewel in de kern het regelgevend kader rondom marktmisbruik gelijk blijft ten opzichte van de richtlijn marktmisbruik 2003, wordt met de verordening dit kader geactualiseerd aan de marktontwikkelingen en verder geharmoniseerd. Zo wordt de reikwijdte van de regels ter voorkoming van marktmisbruik op verschillende terreinen uitgebreid. Ten eerste zal de reikwijdte worden uitgebreid wat betreft handelsplatformen en OTC-handel. De richtlijn marktmisbruik 2003 ziet alleen op financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt. Met de richtlijn markten voor financiële instrumenten is echter een nieuw soort gereguleerd handelsplatform geïntroduceerd, namelijk de multilaterale handelsfaciliteit (MTF).<sup>1</sup> Met de opvolger van deze richtlijn, de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014, zal eveneens een nieuw soort gereguleerd handelsplatform worden geïntroduceerd, de georganiseerde handelsfaciliteit (OTF).<sup>2</sup> Daarnaast worden financiële instrumenten ook veelvuldig OTC verhandeld. De verordening breidt daarom de reikwijdte uit naar alle financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op een MTF of een OTF, alsook naar de OTC-handel van dergelijke financiële instrumenten. Ten tweede vindt een uitbreiding van de reikwijdte plaats met betrekking tot de wisselwerking tussen grondstofderivaten en spotcontracten voor grondstoffen.<sup>3</sup> Spotmarkten en bijbehorende derivatenmarkten zijn in sterke mate onderling verbonden en marktmisbruik kan overal op deze markten plaatsvinden. De regels ter voorkoming van marktmisbruik zijn echter gericht op handel in

---

<sup>1</sup> Richtlijn nr. 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van richtlijn 93/22/EEG van de Raad (PbEU 2004, L 145).

<sup>2</sup> Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (PbEU 2014, L 173).

<sup>3</sup> Het belangrijkste kenmerk van een spotcontract is dat deze onmiddellijk uitgevoerd moeten worden: betaling en fysieke levering vindt gelijk plaats. Een spotcontract is daarom geen financieel instrument. Wanneer er een zekere tijd tussen het afsluiten van het contract en de uitvoering ervan zit, dan betreft het een financieel instrument. Een termijncontract in graan is derhalve geen spotcontract, maar een financieel instrument, namelijk een grondstofderivaat.

financiële instrumenten. De bestaande regels omtrent marktmisbruik zijn daarvoor wel van toepassing op grondstofderivaten – voor zover deze verhandeld worden op een gereguleerde markt – maar niet op de bijbehorende spotmarkten. Het gaat echter te ver om het regelgevend kader voor marktmisbruik uit te breiden naar alle niet-financiële markten.<sup>4</sup> Het is evenwel goed mogelijk om uit voorwetenschap op een spotmarkt voordeel te halen op een bijbehorende derivatenmarkt, of andersom. Ook kan manipulatie op de ene markt gevolgen hebben voor de koersvorming op de andere markt. Deze wisselwerking tussen spotmarkten en derivatenmarkten wordt door de verordening daarom binnen de reikwijdte van de regels ter voorkoming van marktmisbruik gehaald. Zo zullen gedragingen die op zichzelf geen marktmisbruik op de derivatenmarkten opleveren, toch als zodanig kwalificeren als het effect van het marktmisbruik zich op de spotmarkten voordoet. Bovendien zullen gedragingen op de spotmarkten toch binnen de reikwijdte van de verordening vallen, indien deze marktmisbruik op de derivatenmarkten opleveren. Verder zal de definitie van voorwetenschap met betrekking tot grondstoffenderivaten worden uitgebreid in de zin dat deze ook koersgevoelige informatie omvat die relevant is voor zowel het desbetreffende spotcontract voor grondstoffen als voor het derivaat zelf.

Ten derde wordt de reikwijdte van de regels ter voorkoming van marktmisbruik door de verordening uitgebreid naar poging. De richtlijn marktmisbruik 2003 kende in de definitie van voorwetenschap al elementen van poging, maar de verordening zal poging tot handel met voorwetenschap voor de duidelijkheid als afzonderlijk verbod kwalificeren. De richtlijn marktmisbruik 2003 is niet van toepassing is op pogingen tot marktmanipulatie. Dat brengt met zich mee dat de toezichthouder moet aantonen dat er bijvoorbeeld daadwerkelijk een order is geplaatst. Er zijn echter situaties denkbaar waarin er wel een duidelijk intentie is tot marktmanipulatie, maar de order, vanwege bijvoorbeeld technische redenen, uiteindelijk niet is geplaatst. De verordening bevat daarom een uitdrukkelijk verbod op poging tot marktmanipulatie.

Het vierde en laatste aspect van de uitbreiding van de reikwijdte betreft het manipuleren van benchmarks. Tegen de achtergrond van de manipulaties van onder andere LIBOR en EURIBOR is de verordening lopende de onderhandelingen aangevuld en is manipulatie van benchmarks expliciet onder het verbod op marktmanipulatie geschaard. De verspreiding van onjuiste of misleidende informatie of onjuiste of misleidende inputgegevens in verband met een benchmark, of enige andere gedraging waardoor de berekening van een benchmark wordt gemanipuleerd, zal worden beschouwd als marktmanipulatie.

Wat betreft technologische ontwikkelingen biedt de verordening meer duidelijkheid over de vraag wanneer (hoogfrequente) algoritmische handel marktmanipulatie oplevert. De (bestaande) definitie van marktmanipulatie is ruim en marktmanipulatie met behulp van (hoogfrequente) algoritmische handel valt zonder meer onder de definitie. Om de consistentie in de handhavingpraktijk binnen de Europese Unie te bevorderen, worden in de definitie van marktmanipulatie enkele voorbeelden gegeven van strategieën die, uitgevoerd met behulp van (hoogfrequente) algoritmische handelstechnieken, marktmanipulatie opleveren.

Tot slot heeft de verordening tot doel om het onderzoeks- en handhandha-

---

<sup>4</sup> Er bestaan wat betreft de spotmarkten voor grondstoffen wel specifieke sectorale regels inzake marktmisbruik. Zo is er voor de energiemarkten een specifieke regeling op grond van Verordening (EU) Nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (PbEU 2011, L 326).

vingsinstrumentarium van toezichthouders te versterken en te harmoniseren. Zo bevat de verordening, in tegenstelling tot de richtlijn marktmisbruik 2003, gedetailleerde minimumregels voor administratieve maatregelen en sancties. Uit een evaluatie van de nationale regelingen die krachtens de richtlijn marktmisbruik 2003 tot stand zijn gebracht, bleek namelijk dat niet alle lidstaten hun autoriteiten de nodige bevoegdheden hebben toegekend om met passende sancties te reageren op marktmisbruik. Het niveau van geldboeten in de verschillende lidstaten bleek bijvoorbeeld erg uiteen te lopen. Ook bleek dat sommige toezichthouders niet altijd sancties kunnen opleggen aan zowel natuurlijke personen als rechtspersonen voor marktmisbruik.

### *§ 2.2 De richtlijn*

De richtlijn vormt de strafrechtelijke pendant van de verordening. Zij verplicht lidstaten om strafrechtelijke sancties in te voeren voor ten minste ernstige vormen van marktmisbruik en beoogt op die manier het rechtskader inzake marktmisbruik van de lidstaten verder te versterken. Op grond van de richtlijn marktmisbruik 2003 waren de lidstaten al verplicht om hun administratieve autoriteiten te voorzien van de nodige bevoegdheden om marktmisbruik adequaat te kunnen opsporen en onderzoeken. Ook moesten zij zorgen voor passende administratieve maatregelen en sancties ingeval van schending van de regels aangaande marktmisbruik. Zoals hierboven al naar voren kwam, hebben niet alle lidstaten hun autoriteiten de nodige bevoegdheden hebben toegekend om met passende sancties te reageren op marktmisbruik. Bovendien hebben enkele lidstaten, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Nederland, geen strafrechtelijke sancties ingevoerd voor schendingen van het nationale recht dat uitvoering geeft aan de richtlijn marktmisbruik 2003. Strafrechtelijke veroordelingen van plegers van marktmisbruik, die vaak uitvoerig besproken worden in de media, zijn juist belangrijk voor het afschrikkende effect, daar dit andere consequenties met zich mee kan brengen in vergelijking met administratieve handhaving, zoals opsluiting en een strafblad. Enige harmonisatie op het gebied van de strafrechtelijke aanpak van marktmisbruik draagt derhalve bij aan een effectieve bestrijding van marktmisbruik.

Concreet draagt de richtlijn lidstaten op om de nodige maatregelen te nemen om handel met voorwetenschap, het aanbevelen dan wel aanzetten van een ander tot handel met voorwetenschap, wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap en marktmanipulatie ten minste in ernstige gevallen en voor zover opzettelijk gepleegd strafbaar te stellen. Verder dient ook medeplichtigheid aan of uitlokking van bovengenoemde vergrijpen strafbaar te worden gesteld en behalve voor de wederrechtelijke openbaarmaking, zijn lidstaten verplicht ook poging tot het plegen van voornoemde overtredingen strafbaar te stellen.

### *§ 3. Hoofdpunten van het wetsvoorstel*

#### *§ 3.1 Wet op het financieel toezicht*

##### *Algemeen*

Nu de regels ter voorkoming van marktmisbruik zijn opgenomen in een rechtstreeks werkende verordening, kunnen de nationale bepalingen die uitvoering geven aan de richtlijn marktmisbruik 2003 vervallen. Dit wetsvoorstel laat artikel 5:25i van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft) en het grootste

gedeelte van hoofdstuk 5.4, namelijk de artikelen 5:53 tot en met 5:67 van de Wft, daarom vervallen. Deze artikelen, die onder andere de vier kernbepalingen zoals beschreven in § 2.1, bevatten, kennen allemaal hun pendant in de verordening. Het is derhalve niet nodig ze te handhaven in de Wft.

Voor de artikelen 5:68 en 5:69, welke deel uitmaken van hoofdstuk 5.4, is dat anders. Deze bepalingen, die zien op het zogenaamde effectentypisch gedrags-toezicht, worden gehandhaafd in de Wft. Zij vloeien niet voort uit de richtlijn marktmisbruik 2003 en kennen daarom ook geen pendant in de verordening. Op grond van het effectentypisch toezicht dient een financiële onderneming zich aan bepaalde regels te houden met betrekking tot een integrale bedrijfsvoering ten aanzien van haar optreden op markten in financiële instrumenten. Dit heeft wel raakvlakken met de regels ter voorkoming van marktmisbruik, aangezien financiële ondernemingen onder andere interne voorschriften dienen vast te stellen met betrekking tot het omgaan met voorwetenschap en met betrekking tot privétransacties in financiële instrumenten door bestuurders en personeelsleden. De verordening en de richtlijn marktmisbruik 2003 bevatten alleen dergelijke regels ten aanzien van uitgevende instellingen. Aangezien het bepaalde in de artikelen 5:68 en 5:69 niet overlapt met hetgeen de verordening reguleert, hoeven deze artikelen niet te vervallen.

Naast technische wijzigingen als gevolg van het vervallen van de artikelen 5:25i en 5:53 tot en met 5:67, geeft het wetsvoorstel uitvoering aan enkele in de verordening specifiek genoemde artikelen. Artikel 39, derde lid, van de verordening verplicht lidstaten om nationale bepalingen vast te stellen voor de naleving van de artikelen 22, 23 en 30, artikel 31, lid 1 en de artikelen 32 en 34 van de verordening.

Artikel 22 betreft het aanwijzen van een toezichthouder. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) zal in het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten worden aangewezen als toezichthouder wat betreft de verordening. Artikel 23 verplicht lidstaten om aan de toezichthouders, overeenkomstig het nationale recht, bepaalde onderzoeksbevoegdheden te geven die zij rechtstreeks of in samenwerking met andere autoriteiten in kunnen zetten. Alle specifieke bevoegdheden die worden genoemd in artikel 23 bestaan al in de Nederlandse rechtsorde. Nadere implementatie is derhalve niet vereist. Zo is op grond van de Algemene wet bestuursrecht een toezichthouder reeds bevoegd om van een ieder inlichtingen in te winnen, zakelijke gegevens en bescheiden in te zien en te kopiëren of plaatsen te betreden ter inspectie. Andere bevoegdheden zijn in de Nederlandse rechtsorde exclusief voorbehouden aan het strafrecht, zoals het betreden van woningen of het beslag leggen op activa. Dergelijke bevoegdheden worden in navolging van de implementatie van de richtlijn marktmisbruik 2003, niet toegekend aan de bestuursrechtelijke toezichthouder. Artikel 23 van de verordening, evenals het corresponderende artikel 12 uit de richtlijn marktmisbruik 2003, biedt deze ruimte, aangezien bij implementatie rekening mag worden gehouden de nationale rechtsorde, waarbij samenwerking met andere autoriteiten toegestaan is. Hierbij wordt geen fundamenteel andere keuze gemaakt dan bij de implementatie van de richtlijn marktmisbruik 2003, waar dergelijke bevoegdheden ook in overeenstemming met de nationale rechtsorde zijn geïmplementeerd.

Artikel 30 verplicht de lidstaten om te zorgen dat de toezichthouder de in dat artikel beschreven sancties en maatregelen kan opleggen wanneer de verordening wordt overtreden. Hieronder wordt nader op de implementatie van de handhavingsbevoegdheden ingegaan.

Artikel 31 bepaalt met welke omstandigheden een toezichthouder in ieder ge-

val rekening moet houden bij het opleggen van een sanctie. Op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht dienen bestuursorganen reeds alle relevante belangen mee te wegen bij het nemen van een besluit. Nadere implementatie is derhalve niet vereist. Overigens zijn enkele van de door de verordening genoemde omstandigheden reeds expliciet opgenomen in het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en zijn onderdeel van het handhavingsbeleid van de toezichthouders.<sup>5</sup>

Artikel 32 regelt het melden van inbreuken. Ten eerste verplicht het eerste lid lidstaten om te zorgen dat de toezichthouder doeltreffende mechanismen instelt om het melden van inbreuken op de verordening aan de toezichthouder mogelijk te maken. Dit zal worden geïmplementeerd in de Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft. Verder dienen op grond van derde lid ook financiële ondernemingen passende interne procedures in te stellen voor het melden van inbreuken van deze verordening. In artikel 5:68 wordt een grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur deze norm nader in te vullen. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel T. Van de optie die het vijfde lid biedt om degene die een inbreuk meldt financiële stimulansen te bieden, wordt op dit moment geen gebruik gemaakt. Dit zal worden meegenomen in de discussie met de toezichthouders omtrent het invoeren van een zogenaamde clementieregeling. Tot slot stelt artikel 34 regels voor de wijze waarop besluiten van een toezichthouder gepubliceerd moeten worden. Deze regeling wijkt af van de huidige publicatieregeling in de Wft en noopt daarom tot nadere implementatie. Hieronder zal meer specifiek worden ingegaan op de nieuwe publicatieregeling.

#### *Bestuurlijke sancties*

Aangezien er binnen de Europese Unie verschillen bestaan in de bevoegdheden die nationale toezichthouders hebben om te handhaven en sancties op te leggen, introduceert de verordening een aantal handhavingsbevoegdheden en bevoegdheden tot het opleggen van bestuurlijke sancties waarover toezichthouders minimaal moeten beschikken. Ook wordt voor bepaalde overtredingen vastgesteld welke boetes de toezichthouder daarvoor moet kunnen opleggen. Het doel is om de handhaving van de normen uit de verordening zoveel mogelijk te harmoniseren.

Het harmoniseren van handhavingsbevoegdheden is al langere tijd een trend in Europese richtlijnen en verordeningen op het gebied van de financiële markten. Zo bevat de richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV)<sup>6</sup> gedetailleerde bepalingen over de bevoegdheden waarover de toezichthouder zou moeten beschikken, zoals de bevoegdheid om stemrechten te schorsen<sup>7</sup> en om een verbod op te leggen om bepaalde beleidsbepalende functies uit te oefenen<sup>8</sup>. Verder worden in dezelfde richtlijn ook maximumbedragen voor boetes voorgeschreven, die de toezichthouder moet kunnen opleggen bij overtreding van voorschriften uit de richtlijn<sup>9</sup>. Vergelijkbare bepalingen komen terug in andere richtlijnen en verordeningen<sup>10</sup>. De vereiste bevoegdheden zijn aanvankelijk in de Wft ingepast

<sup>5</sup> Handhavingsbeleid AFM en DNB, Stc. 2008,132

<sup>6</sup> Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PbEU 2013, L176).

<sup>7</sup> Artikel 67, tweede lid, onderdeel c van de richtlijn, geïmplementeerd in artikel 1:86 van de Wft.

<sup>8</sup> Artikel 67, tweede lid, onderdeel d van de richtlijn, geïmplementeerd in artikel 1:87 van de Wft.

<sup>9</sup> Artikel 66, tweede lid, onderdeel c, d en e.

<sup>10</sup> Zoals bijvoorbeeld Richtlijn nr. 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de

door specifieke bepalingen, uitzonderingen of aanvullingen in het leven te roepen voor de overtredingen van voorschriften uit de betreffende Europese wetgeving. Vanwege de aanhoudende stroom Europese voorschriften, vormt deze werkwijze echter inmiddels een bedreiging voor de overzichtelijkheid en toegankelijkheid van de Wft en de consistentie van het handhavingsinstrumentarium van de AFM en DNB.

Om die reden is er bij de implementatie van de wijzigingsrichtlijn icbe's<sup>11</sup>, de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 en de verordening voor gekozen om het handhavingsinstrumentarium in de Wft zoveel mogelijk in lijn te brengen met het instrumentarium dat op Europees niveau wordt voorgeschreven. Dit leidt tot een aantal aanvullingen op de bestaande bevoegdheden van de toezichthouders.

Allereerst wordt de bevoegdheid van de toezichthouders uitgebreid om aan overtreders of personen die feitelijk leiding geven aan een overtreding een verbod op te leggen om bepaalde functies uit te oefenen. Dit wordt geregeld in een nieuw artikel 1:87 dat vanwege een eerdere uiterste implementatiedatum onderdeel uitmaakt van de implementatiewet van de wijzigingsrichtlijn icbe's.

Ook worden de mogelijkheden van de AFM om de handel op handelsplatformen bij beleggingsondernemingen met systematische interne afhandeling op te schorten gestroomlijnd en ondergebracht in twee nieuwe artikelen. Deze artikel 1:77c en 1:77d maken onderdeel uit van de implementatiewet van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. In hetzelfde wetsvoorstel krijgt de toezichthouder de bevoegdheid om specifiek jegens beleggingsondernemingen een verbod op te leggen om deelnemer te zijn van een handelsplatform (artikel 1:76a, nieuw), en kan zij onder bepaalde omstandigheden het stemrecht schorsen van personen die een gekwalificeerde deelneming in een beleggingsonderneming hebben (artikel 1:86a).

In dit wetsvoorstel wordt de toezichthouder tot slot de bevoegdheid gegeven om een verbod op te leggen om te handelen voor eigen rekening bij geconstateerd marktmisbruik. Daarnaast wordt de systematiek van artikel 1:81 aangepast, dat gaat over de hoogte van de boetes die de toezichthouders kunnen opleggen bij overtredingen van de Wft. Op deze laatste wijziging wordt wat uitgebreider ingegaan.

De aanleiding voor de verhoging van het boetemaximum is dat de huidige maxima van artikel 1:81 niet voldoen aan de eisen voor maximumboetes die

---

Richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 648/2012, van het Europees Parlement en de Raad (BRRD, PbEU 2014, L 173) artikel 110 en 111, Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstanties en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening (EU) nr. 236/2012 (CSDR, PbEU 2014, L 257) artikel 61 en 63 en Richtlijn 2013/50/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG (Wijzigingsrichtlijn transparantie PbEU 2013, L293) artikel 24 en 28b.

<sup>11</sup> Richtlijn 2014/91/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot wijziging van richtlijn 2009/65/EG tot coördinatie van de wettelijke en bestuurlijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) wat bewaartaken, beloningsbeleid en sancties betreft (PbEU 2014, L 257).

artikel 30 van de verordening stelt. In plaats van het toevoegen van een specifieke regeling voor deze verordening, zoals tot op heden in dergelijke gevallen is gebeurd<sup>12</sup>, is ervoor gekozen om artikel 1:81 te herzien. Met de herziening wordt de hoogte van de maximumboetes meer in lijn gebracht met de Europese richtlijnen en verordeningen.

Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat onverklaarbare verschillen bestaan tussen maximumboetes op enerzijds voorschriften die voortkomen uit nieuwe Europese regelgeving en anderzijds voorschriften die voortkomen uit oudere Europese regelgeving of die een zuivere nationale herkomst hebben. Dit is onwenselijk, omdat de hoogte van de maximumboete die op een bepaalde overtreding wordt gesteld de ernst van de overtreding zoveel zou moeten weerspiegelen. Het moet dan ook zoveel mogelijk worden voorkomen dat verschillende boetes staan op overtredingen van gelijke ernst.

Met dit doel is het nominale boetemaximum voor de derde categorie verhoogd van €4 miljoen tot €5 miljoen. Ook is voor alle overtredingen in de derde categorie een omzetgerelateerde boete van 10% van de netto-omzet ingevoerd. Deze hoge maximumboetes passen bij de ernst van de overtredingen die in de derde categorie zijn gerangschikt. Het gaat daarbij om overtredingen die een directe aantasting van de soliditeit van financiële ondernemingen, van de stabiliteit van de financiële sector en van de integriteit van de financiële sector en zij bedreigen ordelijke en transparante marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen of een zorgvuldige behandeling van cliënten direct. Zij raken daarmee direct de doelstellingen van het financieel toezicht en kunnen maatschappelijke en economische gevolgen hebben, die uiteindelijk iedereen raken. Dergelijke overtredingen moeten dan ook streng bestraft kunnen worden en de straffen die de toezichthouders kunnen opleggen moeten voldoende afschrikwekkende werking hebben. De hoge boetes passen ook bij het feit dat op de financiële markten zeer draagkrachtige instellingen actief zijn. Specifiek doet de omzetgerelateerde boete recht aan de wens deze draagkrachtige partijen zoveel mogelijk gelijk te behandelen als kleinere partijen door maximumboetes te hanteren die ook voor hen afschrikwekkend zijn. Om die reden is door de Eerste en de Tweede Kamer ook verzocht om de toezichthouders bredere mogelijkheden te geven om omzetgerelateerde boetes op te leggen.<sup>13</sup>

Voor het bedrag van €5 miljoen en het percentage van 10% is gekozen, omdat daarmee wordt voldaan aan het overgrote deel van de verordeningen en richtlijnen die in de Wft worden geïmplementeerd. Er is echter een aantal verorde-

---

<sup>12</sup> Bij de implementatie van de Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PbEU 2013, L176), Richtlijn nr. 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de Richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 648/2012, van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2014, L 173) en Richtlijn 2013/50/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een geregelende markt zijn toegelaten, Richtlijn 2003/71/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het prospectus dat gepubliceerd moet worden wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel worden toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie tot vaststelling van concrete uitvoeringsvoorschriften van een aantal bepalingen van Richtlijn 2004/109/EG (PbEU 2013, L293) en ter uitvoering van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstanties en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening (EU) nr. 236/2012 (PbEU 2014, L 257).

<sup>13</sup> Motie van het lid Nijboer van 15 oktober 2014 (Kamerstukken II 2014/15, 33 964, nr. 32)

ningen dat nog hogere maximumboetes voorschrijft, zoals bijvoorbeeld de verordening centrale effectenbewaarinstanties<sup>14</sup>, die voor een aantal overtredingen een maximumboete van €20 miljoen voorschrijft en de verordening marktmisbruik die voor enkele overtredingen eist dat de toezichthouders een omzetgerelateerde boete van 15% kunnen opleggen. Het gaat daarbij om uitzonderingen, waar niet de hele systematiek op aangepast hoeft te worden. Voor deze uitzonderingen wordt in artikel 1:81 de mogelijkheid geschapen om bij algemene maatregel van bestuur een hogere maximumboete vast te stellen dan het maximumbedrag van de derde categorie.

Eventueel kan in de algemene maatregel van bestuur ook een hoger maximumbedrag worden vastgesteld voor voorschriften die zijn gerangschikt in de tweede categorie. Het zal daarbij gaan om voorschriften waarop op grond van een Europese rechtshandeling een boete van meer dan €1 miljoen, maar minder dan €5 miljoen dient te staan. Over het algemeen zullen deze voorschriften in de derde categorie gerangschikt worden, omdat de eisen vanuit Europese regelgeving minimumeisen (voor de maximumboete) zijn. Het kan echter voorkomen dat de tweede categorie een betere afspiegeling is van de ernst van de overtreding, zodat wordt gekozen voor een verhoogd maximum in de tweede categorie. De hogere maximumbedragen die bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld blijven altijd onder het wettelijk vastgestelde maximum van €20 miljoen of 15% van de netto-omzet.

Ook de mogelijkheid om een boete op te leggen ter hoogte van het voordeel dat de overtreder heeft behaald, wordt in lijn gebracht met de Europese tendens. Op dit moment kan het voordeel alleen als grondslag voor de boetehoogte dienen als dit meer dan €2 miljoen bedraagt. Deze voorwaarde vervalt. Ook wordt het mogelijk om in plaats van maximaal tweemaal het voordeel maximaal driemaal het voordeel als maximumboete op te leggen.

#### *Openbaarmaking van besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties*

Een vast onderdeel van Europese richtlijnen en verordeningen is inmiddels ook een artikel over de openbaarmaking van besluiten tot het opleggen van 'bestuurlijke sancties en maatregelen'.<sup>15</sup> Ook de verordening verplicht de toezichthouder om alle besluiten openbaar te maken waarmee hij een bestuurlijke sanctie oplegt vanwege overtreding van de verordening. Van deze verplichting kan alleen in bepaalde, in de verordening genoemde omstandigheden worden afwijken.

Om te zorgen dat AFM en DNB beschikken over voldoende bevoegdheden om aan de verordening te voldoen moeten de artikelen 1:97 tot en met 1:101 worden aangepast. Deze artikelen bepalen naar huidig recht dat de toezichthouders besluiten tot het opleggen van boetes en lasten onder dwangsom

---

<sup>14</sup> Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstanties en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening (EU) nr. 236/2012 (PbEU 2014, L 257).

<sup>15</sup> Zie onder meer artikel 99b van de richtlijn 2014/91/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 tot wijziging van richtlijn 2009/65/EG tot coördinatie van de wettelijke en bestuurlijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) wat bevaartaken, beloningsbeleid en sancties betreft (PbEU 2014, L 257), artikel 71 van de richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PbEU 2014, L 173), artikel 61 van de verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstanties en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening (EU) nr. 236/2012 (PbEU 2014, L 257).

openbaar moeten maken en geven voorschriften voor de procedure. Deze regeling is uitgebreid met de verplichting om ook onherroepelijke besluiten tot het opleggen van andere bestuurlijke sancties dan boetes en lasten onder dwangsom openbaar te maken. Daarnaast zijn de mogelijkheden om niet of geanonimiseerd openbaar te maken aangevuld en in lijn gebracht met de uitzonderingsgronden van de verordening. Met deze wijzigingen wordt tevens voldaan aan de richtlijn icbe's en de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

Het openbaar maken van besluiten met betrekking tot bestuurlijke sancties dient verschillende doelen. Allereerst is het belangrijk dat de activiteiten van de toezichthouders als overheidsorganisaties in zo groot mogelijke openheid worden verricht. Het is in dat kader in het belang van het publiek om zo ruim mogelijk kennis te kunnen nemen van het optreden van de toezichthouders en de gronden daarvoor. Ook is het openbaar maken van besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties in het belang van andere instellingen die onder toezicht staan, zodat zij weten welke gedragingen hen aan die sancties kunnen blootstellen. Verder is het in het belang van personen die door de inbreuk eventueel schade hebben geleden, zodat zij eventueel hun rechten jegens de overtreder geldend kunnen maken. Tot slot heeft de openbaarmaking in beginsel een ontmoedigend effect op andere instellingen onder toezicht om overtredingen te begaan. Het belang van de overtreder op wie het besluit betrekking heeft, dat zijn overtreding niet bekend wordt, zal in het algemeen niet beschermenswaardig zijn en dan ook niet tegen de belangen bij openbaarmaking opwegen.

Deze belangenafweging komt tot uitdrukking in de verplichting van de toezichthouder om besluiten openbaar te maken waarin hij sancties oplegt naar aanleiding van overtreding. De toezichthouder zal echter wel van geval tot geval moeten afwegen of er sprake is van een van de uitzonderingssituaties.

Verder wordt een aantal wetstechnische wijzigingen in de artikelen 1:97 tot en met 1:101 voorgesteld om de voorschriften voor openbaarmaking van openbare waarschuwingen en alle soorten handhavingsbesluiten te stroomlijnen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- alle verplichtingen tot openbaarmaking van besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie zijn samengebracht in het nieuwe artikel 1:97;
- alle uitzonderingen op deze verplichte openbaarmakingen zijn ondergebracht in het nieuwe artikel 1:98;
- de rechtsbescherming in het geval van openbaarmaking (in de vorm van een wachttermijn, uitstel van openbaarmaking van het besluit tot na het oordeel van de voorzieningenrechter) is ondergebracht in het nieuwe artikel 1:99. De huidige artikelen 1:96, en 1:100 kunnen daarmee komen te vervallen. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Uit onderstaande tabel volgt op welke manier de huidige artikelen 1:96 tot en met 1:101 in het wetsvoorstel zijn verwerkt.

Oud	Nieuw
1:96, eerste lid	1:99, eerste lid
1:96, tweede lid	1:99, tweede lid
1:96, derde lid	1:99, derde lid
1:97, eerste lid	1:97, tweede lid, Besluit bestuurlijke boetes financiële sector, Besluit uitvoering EU verordeningen financiële sector
1:97, tweede lid	1:99, eerste lid
1:97, derde lid	1:99, tweede lid
1:97, vierde lid	1:98
1:97, vijfde lid	1:97, vierde lid
1:98	1:97, eerste lid, 1:98
1:99, eerste lid	1:97, derde en vierde lid, 1:98
1:99, tweede lid	1:99, tweede lid
1:100	1:99, derde lid

### § 3.2 Wet op de economische delicten en het Wetboek van Strafvordering

#### *Algemeen*

Zoals gezegd zijn de regels inzake marktmisbruik nu vervat in een verordening die rechtstreeks toepasselijk is in de lidstaten. Om die reden zullen de nationale bepalingen met betrekking tot marktmisbruik worden ingetrokken. Kenmerkend aan de nationale bepalingen is dat zij, evenals die van de verordening, ruimer zijn dan de verboden waarop de strafbaarstellingsverplichtingen uit de richtlijn zien. Ons nationaal recht kent derhalve reeds een ruimere strafrechtelijke bescherming tegen marktmisbruik dan waartoe de richtlijn verplicht. Met het vervallen van de nationale verbodsbepalingen zal ook de verwijzing in de Wet op de economische delicten (WED) naar de betreffende bepalingen moeten worden aangepast. Daarom voorziet dit wetsvoorstel in een wijziging van de WED, waarbij ter implementatie van de richtlijn de verwijzing naar de artikelen 5:56 tot en met 5:58a Wft zal worden vervangen door een rechtstreekse verwijzing naar de overeenkomstige bepalingen uit de verordening. De verwijzing naar de verordening betreft een louter technische wijziging waarmee recht wordt gedaan aan de minimumnormen van de richtlijn terwijl tegelijkertijd geen afbreuk wordt gedaan aan de ruimere reikwijdte van het huidige nationale instrumentarium. Uit dit wetsvoorstel vloeien derhalve geen materieelrechtelijke wijzigingen voort op het gebied van de strafrechtelijke bescherming tegen marktmisbruik.

Aanvullend wordt in artikel 67, eerste lid, onder c, van het Wetboek van Strafvordering (Sv) de zinsnede verwijderd die betrekking heeft op de verbodsbepalingen uit de Wft. Nu de maximale gevangenisstraf voor alle vormen van marktmisbruik met de Wijzigingswet financiële markten 2015 is verhoogd van twee naar zes jaren, vallen de verbodsbepalingen uit de Wft onder artikel 67, eerste lid, onder a, Sv en hoeven zij niet meer afzonderlijk in onderdeel c te worden benoemd. Bij de Wijzigingswet financiële markten 2015 is echter vergeten deze wijziging op te nemen. Met dit wetsvoorstel wordt zij alsnog doorgevoerd.

Hierna zal per bepaling uit de richtlijn worden beschreven of en op welke wijze deze geïmplementeerd zal worden. Verder wordt verwezen naar de transposeerings tabel die is opgenomen in de bijlage bij deze memorie van toelichting.

### *Toepassingsgebied en definities*

Artikel 1 van de richtlijn omschrijft het onderwerp en het toepassingsgebied van de richtlijn. Deze bepaling heeft uit haar aard geen implementatie.

In artikel 2 van de richtlijn staan de definities van enkele in de richtlijn voorkomende begrippen. De richtlijn verplicht er niet toe om deze definities (al dan niet letterlijk) over te nemen in nationale wetgeving. De definities komen bovendien overeen met de definities in artikel 3 van de verordening. Aangezien de verordening rechtstreekse werking heeft, heeft artikel 2 van de richtlijn geen implementatie.

### *Handel met voorwetenschap*

Op grond van artikel 3 van de richtlijn moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om handel met voorwetenschap of het aanzetten dan wel aanzetten van een ander tot handel met voorwetenschap ten minste in ernstige gevallen en voor zover opzettelijk gepleegd strafbaar te stellen. Naar huidig recht voorzien de artikelen 5:56 en 5:57, eerste lid, aanhef en onder b, Wft jo. artikel 1, onder 1°, WED reeds in een algemene strafbaarstelling van deze gedragingen. Daarbij maakt de WED onderscheid tussen een misdrijfvariant, voor zover het delict opzettelijk is gepleegd, en een overtredingsvariant (artikel 2, eerste lid, WED).

Er is volgens de richtlijn sprake van handel met voorwetenschap wanneer een persoon die over voorwetenschap beschikt die informatie gebruikt door, voor eigen rekening of voor rekening van derden, direct of indirect financiële instrumenten te verwerven of te vervreemden waarop die informatie betrekking heeft (artikel 3, tweede lid, van de richtlijn). Ook het intrekken of aanpassen van een order met betrekking tot een financieel instrument waarop de informatie betrekking heeft, terwijl de betrokken persoon bij het plaatsen van de order nog niet over de voorwetenschap beschikte, wordt als handel met voorwetenschap beschouwd (artikel 3, vierde lid, van de richtlijn). Het artikel heeft betrekking op iedere natuurlijke of rechtspersoon die (i) lid is van de bestuurlijke, leidinggevende of toezichthoudende organen van een uitgevende instelling of deelnemer aan de emissierechtenhandel, (ii) deelneemt in het kapitaal van de uitgevende instelling of deelnemer aan de emissierechtenhandel, (iii) toegang heeft tot informatie uit hoofde van de uitoefening van werk, beroep of functie, (iv) deelneemt aan criminele activiteiten, dan wel (v) anderszins in het bezit is van voorwetenschap en weet dat het voorwetenschap betreft (artikel 3, derde lid, van de richtlijn). Een en ander is naar Nederlands recht geregeld in artikel 5:56, eerste tot en met derde lid, Wft.

Volgens de richtlijn is sprake van het aanzetten of aanzetten van een derde om tot handel met voorwetenschap over te gaan indien een persoon over voorwetenschap beschikt en (i) een derde op basis van die informatie aanbeveelt of ertoe aanzet financiële instrumenten waarop die voorwetenschap betrekking heeft te verwerven of te vervreemden, dan wel (ii) een derde op basis van die informatie aanbeveelt of ertoe aanzet een opdracht betreffende een financieel instrument waarop die voorwetenschap betrekking heeft in te trekken of aan te passen (artikel 3, zesde lid, van de richtlijn). Het gebruik van dergelijke aanbevelingen door die derde wordt weer aangemerkt als handel met voorwetenschap, maar alleen voor zover de derde weet dat de aanbeveling of aansporing op voorwetenschap is gebaseerd (artikel 3, zevende lid, van de verordening). Deze gedragingen zijn in overeenkomstige bewoordingen opgenomen in artikel 5:57, eerste lid, aanhef en onder b, Wft, met dien verstande dat het handelen door een derde naar aanleiding van een aanbeveling

of aansporing naar Nederlands recht ook verboden is indien deze derde redelijkerwijs moet vermoeden dat hij over voorwetenschap beschikt (artikelen 5:56, derde lid, Wft). Op dit punt is de nationale regeling dus ruimer.

Artikel 3 van de richtlijn correspondeert met artikel 8 van de verordening, hoewel ook de verordening het handelen naar aanleiding van een aanbeveling of aansporing als handel met voorwetenschap kwalificeert wanneer de betrokkene weet of zou moeten weten dat de aanbeveling of aansporing op voorwetenschap is gebaseerd (artikel 8, derde lid, van de verordening). Deze formulering komt overeen met de nationale bepalingen. Nu de artikelen 5:56 en 5:57 Wft komen te vervallen, beoogt dit wetsvoorstel de verwijzing daarnaar in artikel 1, onder 1°, WED te vervangen door een rechtstreekse verwijzing naar artikel 8 van de verordening. Daarmee wordt voldaan aan de verplichtingen van de richtlijn zonder een materieelrechtelijke wijziging teweeg te brengen.

#### *Wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap*

Artikel 4 van de richtlijn verplicht de lidstaten de nodige maatregelen te nemen om de wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap ten minste in ernstige gevallen en voor zover opzettelijk gepleegd strafbaar te stellen. Naar huidig recht voorziet artikel 5:57, eerste lid, aanhef en onder a, Wft jo. artikel 1, onder 1°, WED reeds in een algemene strafbaarstelling van de wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap. Daarbij maakt de WED onderscheid tussen een misdrijfvariant, voor zover het delict opzettelijk is gepleegd, en een overtredingsvariant (artikel 2, eerste lid, WED).

Volgens de richtlijn is sprake van wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap wanneer een persoon beschikt over voorwetenschap en hij die voorwetenschap meedeelt aan enige andere persoon, tenzij de mededeling plaatsvindt in het kader van de normale uitoefening van werk, beroep of functie (artikel 4, tweede lid, van de richtlijn). De bepaling heeft betrekking op dezelfde personen als bedoeld in artikel 3 van de richtlijn (artikel 4, derde lid, van de richtlijn). Ook de verdere doorgifte van aanbevelingen of aansporingen wordt aangemerkt als wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap, maar alleen voor zover de persoon in kwestie wist dat de aanbeveling of aansporing op voorwetenschap was gebaseerd (artikel 4, vierde lid, van de richtlijn).

Een en ander staat in overeenkomstige bewoordingen in artikel 5:57, eerste en tweede lid, Wft, met dien verstande dat het verbod voor de secundaire insider geldt voor zover hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij over voorwetenschap beschikt. De nationale verbodsbepaling is op dit punt dus ruimer dan hetgeen de richtlijn voorschrijft.

De omschrijving van wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap uit de richtlijn is inhoudelijk identiek aan artikel 10 van de verordening, hoewel ook de verordening de verdere doorgifte van aanbevelingen of aansporingen aanmerkt als wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap wanneer de betreffende persoon wist of had moeten weten dat het om voorwetenschap ging (artikel 10, tweede lid, van de verordening). Deze formulering komt daarmee overeen met de formulering van het nationale mededelingsverbod in artikel 5:57 Wft. Nu artikel 5:57 Wft komt te vervallen, wordt voorgesteld om de verwijzing daarnaar in artikel 1, onder 1°, WED te vervangen door een rechtstreekse verwijzing naar artikel 10 van de verordening. Daarmee wordt voldaan aan de verplichtingen van de richtlijn zonder een materieelrechtelijke wijziging teweeg te brengen.

Artikel 4, vijfde lid, van de richtlijn behoeft geen implementatie nu de strafbaarheid reeds wordt begrensd door de mensenrechtenverdragen.

### *Marktmanipulatie*

Artikel 5 van de richtlijn verplicht de lidstaten de nodige maatregelen te nemen om marktmanipulatie ten minste in ernstige gevallen en voor zover opzettelijk gepleegd strafbaar te stellen. In strafbaarstelling van marktmanipulatie is reeds voorzien door de artikelen 5:58 en 5:58a Wft jo. artikel 1, onder 1°, WED. Net als bij de andere delicten inzake marktmisbruik kent de WED daarbij een misdrijfvariant, voor zover het delict opzettelijk is gepleegd, en een overtredingsvariant (artikel 2, eerste lid, WED).

Marktmanipulatie omvat volgens de richtlijn een viertal gedragingen. De eerste gedraging betreft het aangaan van een transactie, het plaatsen van een handelsorder of elke andere gedraging die (i) onjuiste of misleidende signalen geeft met betrekking tot het aanbod van, de vraag naar of de koers van een financieel instrument of een daarmee verband houdend spotcontract voor grondstoffen, dan wel (ii) de koers van één of meer financiële instrumenten of een daarmee verband houdende spotcontract voor grondstoffen op een abnormaal of kunstmatig niveau houdt. Dit is slechts anders indien de persoon die de transactie is aangegaan of de handelsorder heeft geplaatst, dat om rechtmatige redenen heeft gedaan en de transactie of handelsorder in overeenstemming is met de gebruikelijke marktpraktijken op het desbetreffende handelsplatform (artikel 5, tweede lid, onder a, van de richtlijn). Deze strafbaarstelling is terug te vinden in artikel 5:58, eerste lid, onder a en b, Wft, met dien verstande dat het voor de transactie of handelsorder zoals genoemd onder (i) naar nationaal recht al voldoende is dat hiervan een onjuist of misleidend signaal te duchten is. Bovendien hoeft de transactie of handelsorder zoals genoemd onder (ii) niet daadwerkelijk invloed op de koers gehad te hebben. Voldoende is dat een transactie of handelsorder wordt geplaatst teneinde een dergelijke invloed te bewerkstelligen. De nationale regels zijn op deze onderdelen dus ruimer dan de richtlijn.

De tweede gedraging die volgens de richtlijn als marktmanipulatie moet worden aangemerkt betreft het aangaan van een transactie, het plaatsen van een handelsorder of een andere activiteit of gedraging die de koers beïnvloedt van één of meer financiële instrumenten of een daarmee verband houdend spotcontract voor grondstoffen middels een kunstgreep of andere vorm van bedrog of misleiding (artikel 5, tweede lid, onder b, van de richtlijn). Deze gedraging is opgenomen in artikel 5:58, eerste lid, onder c, Wft.

De derde gedraging betreft het verspreiden van informatie via de media of anderszins, die (i) onjuiste of misleidende signalen geeft met betrekking tot het aanbod van, de vraag naar of de koers van een financieel instrument of een daarmee verband houdend spotcontract voor grondstoffen, dan wel (ii) de koers van één of meer financiële instrumenten of een daarmee verband houdend spotcontract voor grondstoffen op een abnormaal of kunstmatig niveau houdt, terwijl de persoon in kwestie met de verspreiding van de informatie een voordeel of winst voor zichzelf of voor derden behaalt (artikel 5, tweede lid, onder c, van de richtlijn). Deze gedraging vindt men terug in artikel 5:58, eerste lid, onder d, Wft, met dien verstande dat niet is vereist dat de persoon in kwestie een voordeel of winst voor zichzelf of derden behaalt. In plaats daarvan hoeft slechts bewezen te worden dat de verspreider van de informatie weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de informatie onjuist of misleidend is.

Tot slot levert ook het doorgeven van onjuiste of misleidende informatie, het verstrekken van onjuiste of misleidende inputgegevens dan wel enig ander gedrag waarmee de berekening van een benchmark wordt gemanipuleerd,

marktmanipulatie op (artikel 5, tweede lid, onder d, van de richtlijn). Deze gedraging is met de Wijzigingswet financiële markten 2015 opgenomen in artikel 5:58a Wft, waar de aanvullende eis wordt gesteld dat de betreffende persoon weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de informatie onjuist of misleidend is.

De vier gedragingen uit de richtlijn vinden hun pendant in artikel 12 van de verordening, hoewel de formulering aldaar ruimer is. Volgens de verordening gelden de eerste drie activiteiten namelijk ook als marktmanipulatie wanneer zij waarschijnlijk de beschreven gevolgen zullen hebben (artikel 12, eerste lid, onder a, b en c, van de verordening). Voorts spreekt de verordening niet alleen over financiële instrumenten of daaraan gerelateerde spotcontracten voor grondstoffen, maar ook over geveilde producten op basis van emissierechten en effecten (zie artikel 12, eerste lid, onder b en c, van de verordening). Ook is bij de manipulatie van benchmarks vereist dat de persoon in kwestie wist of had moeten weten dat de informatie onjuist of misleidend was (artikel 12, eerste lid, onder d, van de verordening).

Het bepaalde in de artikelen 5:58 en 5:58a Wft sluit direct aan bij deze ruimere formulering. De nationale bepalingen spreken weliswaar slechts van "financiële instrumenten", maar gelet op de definitie daarvan in artikel 1:1 Wft vallen daaronder alle door de verordening afzonderlijk genoemde instrumenten. Voorts bevat artikel 5:58, eerste lid, onder a en d, Wft reeds een waarschijnlijkheidsvereiste en zijn de overige onderdelen ruim genoeg geformuleerd om ook waarschijnlijke gevolgen te omvatten. Met het vervallen van de artikelen 5:58 en 5:58a Wft zal de verwijzing in artikel 1, onder 1°, WED worden vervangen door een rechtstreekse verwijzing naar artikel 12 van de verordening. Daarmee wordt – net als bij de andere strafbare feiten – voldaan aan de verplichtingen van de richtlijn zonder een materieelrechtelijke wijziging teweeg te brengen.

#### *Overige bepalingen*

Artikel 6 van de richtlijn verplicht tot strafbaarstelling van de uitlokking van of medeplichtigheid aan een van de feiten genoemd in artikel 3, tweede tot en met vijfde lid, en de artikelen 4 en 5 van de richtlijn. Daarnaast bevat het artikel de verplichting tot strafbaarstelling van de poging tot het plegen van een van de feiten genoemd in artikel 3, tweede tot en met vijfde en zevende lid, en artikel 5 van de richtlijn.

Het Nederlandse strafrecht voorziet reeds in een algemene regeling betreffende de strafbaarheid van uitlokking, medeplichtigheid en poging. Artikel 47, eerste lid, onder 2°, Sr bepaalt onder meer dat ook zij die een strafbaar feit uitlokken als dader strafbaar zijn. Medeplichtigheid aan een misdrijf is strafbaar gesteld in artikel 48 Sr. En op grond van artikel 45 Sr is poging tot een misdrijf strafbaar. Middels de schakelbepaling in artikel 91 Sr zijn ook de uitlokking van, medeplichtigheid aan en poging tot de misdrijven uit de WED strafbaar.

Artikel 7 van de richtlijn ziet op de wettelijke strafmaxima die de lidstaten minimaal moeten stellen op de delicten inzake marktmisbruik. De Nederlandse strafbaarstellingen voldoen reeds aan deze strafmaxima.

Op grond van artikel 7, eerste lid, van de richtlijn zijn de lidstaten verplicht de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat de in de artikelen 3 tot en met 6 van de richtlijn genoemde feiten bestraft kunnen worden met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties. In de daaropvolgende leden wordt dit nader ingekaderd. Het tweede lid van artikel 7 van de richtlijn verplicht tot het stellen van een maximale gevangenisstraf van ten

minste vier jaren voor handel met voorwetenschap, het aanbevelen of aanzetten van een ander tot handel met voorwetenschap en marktmanipulatie. Aan deze bepaling is reeds voldaan nu artikel 6, eerste lid, onder 1°, WED voorziet in een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren voor de betreffende strafbare feiten.

Ook met artikel 7, derde lid, van de richtlijn is de Nederlandse wetgeving reeds in overeenstemming. De maximale strafbedreiging van wederrechtelijke openbaarmaking van voorwetenschap is op grond van artikel 6, eerste lid, onder 1°, WED eveneens zes jaren. Daarmee is voldaan aan het vereiste van een minimale maximumstraf van ten minste twee jaren.

Artikel 8 van de richtlijn ziet op de aansprakelijkheid van rechtspersonen in verband met de door de richtlijn bestreken strafbare feiten. Artikel 9 van de richtlijn ziet vervolgens op de sancties die aan rechtspersonen kunnen worden opgelegd. Beide bepalingen behoeven geen nadere implementatie.

De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen is in Nederland geregeld in artikel 51 Sr. Regels over de aan rechtspersonen op te leggen sancties zijn opgenomen in de artikelen 51, tweede lid, en 23, zevende lid, Sr en de artikelen 6, 7 en 8 WED. De richtlijn verplicht overigens niet tot strafrechtelijke aansprakelijkheid.

Artikel 10, eerste lid, van de richtlijn ziet op het uitoefenen van rechtsmacht ten aanzien van de verschillende strafbare feiten. Ook deze bepaling behoeft geen nadere implementatie. Artikel 2 Sr voorziet reeds in rechtsmacht voor zover het feit op Nederlands grondgebied is gepleegd en op grond van artikel 7, eerste lid, Sr kan Nederland in de vereiste gevallen een strafvervolgung instellen ter zake van feiten die door een Nederlander in het buitenland zijn begaan.

Volgens artikel 10, tweede lid, onder a, van de richtlijn kan elke lidstaat zijn rechtsmacht tevens vestigen ten aanzien van de genoemde strafbare feiten indien deze in het buitenland zijn gepleegd en de dader zijn vaste woon- of verblijfplaats op zijn grondgebied heeft. Nederland heeft hier reeds uitvoering aan gegeven door artikel 7, eerste lid, Sr van overeenkomstige toepassing te verklaren op de vreemdeling die in Nederland een vaste woon- of verblijfplaats heeft (artikel 7, derde lid, Sr). Met betrekking tot artikel 10, tweede lid, onder b, van de richtlijn zij opgemerkt dat uit de jurisprudentie van de Hoge Raad volgt dat een Nederlandse rechtspersoon als een Nederlander in de zin van het actief personaliteitsbeginsel kan worden aangemerkt (vgl. HR 18 oktober 1988, NJ 1989, 496). Zie voorts Kamerstukken II 2001/02, 28 463, nr. 3.

#### *§ 4. Gevolgen voor het bedrijfsleven*

Op grond van het nieuwe onderdeel b van artikel 5:68, eerste lid, dienen financiële ondernemingen effectieve regels en procedures vast te stellen voor het melden van inbreuken op de verordening die voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels. Dit onderdeel van het wetsvoorstel zal derhalve leiden tot administratieve lasten dan wel nalevingskosten. Aangezien deze plicht bij algemene maatregel van bestuur verder zal worden in gevuld, kan nu nog geen schatting worden gemaakt van de daadwerkelijke lasten en kosten. Dit zal worden meegenomen in het besluit ter implementatie van de verordening en de richtlijn. Dit wetsvoorstel leidt verder niet tot administratieve lasten of nalevingskosten.

§ 5. Consultatie  
PM

§ 6. Transponeringstabellen

Transponeringstabel behorende bij Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik

<b>Artikel, -lid of – onderdeel verordening</b>	<b>Te implementeren in</b>	<b>Bijzonderheden</b>
Artikel 22	Artikelen 1 en 2 van het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten	
Artikel 23, eerste lid	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de Hoofdstukken 1.3 en 1.4 Wft
Artikel 23, tweede lid, onderdeel a	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:72 Wft jo. artikel 5:17 Awb
Artikel 23, tweede lid, onderdeel b	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:72 Wft jo. artikel 5:16 Awb en artikel 1:74, eerste lid, Wft
Artikel 23, tweede lid, onderdeel c	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:72 Wft jo. artikel 5:16 Awb en artikel 1:74, eerste lid, Wft
Artikel 23, tweede lid, onderdeel d	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:72 Wft jo. artikel 5:15, eerste lid en artikel 5:17 Awb
Artikel 23, tweede lid, onderdeel e	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de artikelen 18 en 20 WED en de Algemene wet op het binnentreden
Artikel 23, tweede lid, onderdeel f	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 161 Sv
Artikel 23, tweede lid, onderdeel g	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:72 Wft jo. artikel 5:16 Awb en artikel 5:17 Awb
Artikel 23, tweede lid, onderdeel h	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 25 WED jo. artikel 126n Sv
Artikel 23, tweede lid, onderdeel i	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 18 WED en Eerste Boek, titel IV, derde afdeling, Sv
Artikel 23, tweede lid, onderdeel j	Behoeft geen implementatie	De bevoegdheid om de handel in financiële instrumenten op een gereglementeerde markt op te schorten volgt

		reeds uit de artikelen 4:4b en 5:32h Wft. Deze artikelen worden bij de implementatie van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 samengevoegd in de nieuwe artikelen 1:77c en 1:77d Wft.
Artikel 23, tweede lid, onderdeel k	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de artikelen 1:75 en 1:79 Wft
Artikel 23, tweede lid, onderdeel l	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:87 Wft
Artikel 23, tweede lid, onderdeel m	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:75 Wft
Artikel 23, derde lid	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de Hoofdstukken 1.3 en 1.4 Wft
Artikel 23, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Deze bepaling werkt naar zijn aard rechtstreeks.
Artikel 30, eerste lid	Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel a	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de artikelen 1:75 en 1:79 Wft.
Artikel 30, tweede lid, onderdeel b	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit de artikelen 8 WED en artikel 36e Sr.
Artikel 30, tweede lid, onderdeel c	Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel d	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:104 Wft.
Artikel 30, tweede lid, onderdeel e	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:87 Wft
Artikel 30, tweede lid, onderdeel f	Behoeft geen implementatie	Volgt reeds uit artikel 1:87 Wft
Artikel 30, tweede lid, onderdeel g	Artikel 1:88 (nieuw) Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel h	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel i, sub i	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel i, sub ii	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel i, sub iii	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel j, sub i	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel j, sub ii	Artikel 1:81 Wft	
Artikel 30, tweede lid, onderdeel j, sub iii	Artikel 1:81 Wft	

Artikel 30, derde lid	Behoeft geen implementatie	Het betreft een facultatieve bepaling waar geen gebruik van wordt gemaakt.
Artikel 31, eerste lid	Behoeft geen implementatie	Op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht dienen bestuursorganen reeds alle relevante belangen mee te wegen bij het nemen van een besluit.
Artikel 32, eerste lid	Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft	Artikel 1:25, vierde lid, Wft biedt een grondslag om nadere regels te stellen met betrekking tot de taakuitoefening van de AFM.
Artikel 32, tweede lid	Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft	Artikel 1:25, vierde lid, Wft biedt een grondslag om nadere regels te stellen met betrekking tot de taakuitoefening van de AFM.
Artikel 32, derde lid	Artikel 5:68 Wft	Nadere uitwerking volgt bij het besluit ter implementatie van de verordening en de richtlijn
Artikel 32, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Het betreft een facultatieve bepaling waar geen gebruik van wordt gemaakt.
Artikel 32, vijfde lid	Behoeft geen implementatie	Deze bepaling behoeft naar zijn aard geen implementatie.
Artikel 34, eerste lid, eerste en tweede alinea	Artikelen 1:97 en 1:99	
Artikel 34, eerste lid, derde en vierde alinea	Artikel 1:98	

*Transponeringstabel behorende bij de implementatie van de Richtlijn 2014/57/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende strafrechtelijke sancties voor marktmisbruik*

<b>Artikel, -lid of – onderdeel richtlijn</b>	<b>Artikel wetsvoorstel of bestaande wet- en regelgeving</b>	<b>Toelichting</b>
Artikel 1		
Artikel 2		
Artikel 3, eerste lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, tweede lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, derde lid, on-	Artikel III wetsvoorstel	

der a		
Artikel 3, derde lid, onder b	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, derde lid, onder c	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, derde lid, onder d	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, vierde lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, vijfde lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, zesde lid, onder a	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, zesde lid, onder b	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, zevende lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 3, achtste lid		Deze bepaling vergt geen aanpassing in nationale wetgeving.
Artikel 4, eerste lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 4, tweede lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 4, derde lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 4, vierde lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 4, vijfde lid		Deze bepaling vergt geen aanpassing in nationale wetgeving.
Artikel 5, eerste lid	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 5, tweede lid, onder a	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 5, tweede lid, onder b	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 5, tweede lid, onder c	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 5, tweede lid, onder d	Artikel III wetsvoorstel	
Artikel 6, eerste lid	Artikelen 47, eerste lid, onder 2°, en 48 Sr	
Artikel 6, tweede lid	Artikel 45 Sr	
Artikel 6, derde lid		Deze bepaling vergt geen aanpassing in nationale wetgeving.
Artikel 7, eerste lid		Aan de hoogte van de straffen worden nadere eisen gesteld in artikel 7, tweede en derde lid, van de richtlijn; zie ook aldaar.
Artikel 7, tweede lid	Artikel 6, eerste lid, onder 1°, WED	
Artikel 7, derde lid	Artikel 6, eerste lid, onder 1°, WED	
Artikel 8	Artikel 51 Sr	
Artikel 9	Artikelen 51, tweede lid, en 23, zevende lid, Sr	

	en artikelen 6, 7 en 8 WED	
Artikel 10, eerste lid	Artikelen 2 en 7, eerste lid, Sr	Er is (onder andere) sprake van rechtsmacht op grond van artikel 2 Sr indien het strafbare feit (fysiek) vanuit Nederland gepleegd wordt of in Nederland zijn uitwerking vindt.
Artikel 10, tweede lid, onder a	Artikel 7, derde lid, Sr	
Artikel 10, tweede lid, onder b	Artikel 7 Sr	
Artikelen 11 tot en met 15		Deze bepalingen behoeven uit hun aard geen implementatie.

## ARTIKELSGEWIJS

### ARTIKEL I

#### A

Met het eerste lid van de wijzigingsopdracht wordt de verwijzing naar artikel 5:25i geschrapt uit de definitie van gereguleerde informatie. Artikel 5:25i betreft de plicht van uitgevende instellingen om voorwetenschap die rechtstreeks op de uitgevende instelling betrekking heeft onverwijld algemeen verkrijgbaar te stellen. Ten eerste geldt dat artikel 5:25i vervalt, daar deze publicatieplicht in artikel 17 van de verordening is opgenomen, zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel L. Daardoor is de verwijzing naar artikel 5:25i in de definitie van gereguleerde informatie niet langer nodig.

Verder is het niet nodig om de verwijzing naar artikel 5:25i te vervangen door een verwijzing naar artikel 17 van de verordening. De informatie die op grond van artikel 17 moet worden gepubliceerd wordt namelijk niet langer gezien als gereguleerde informatie. Gereguleerde informatie is een begrip dat voortkomt uit de richtlijn transparantie.<sup>16</sup> In artikel 2, eerste lid, onderdeel k, wordt verwezen naar artikel 6 van de richtlijn marktmisbruik 2003, de voorloper van artikel 17 van de verordening. Deze verwijzing is niet herzien. Artikel 17 van de verordening kent een eigen regeling voor de wijze waarop publicatie van voorwetenschap door uitgevende instellingen moet plaatsvinden. Onderdeel van die regeling is dat informatie die uitgevende instellingen openbaar moeten maken op grond van artikel 17 van de verordening in voorkomend geval in het officieel aangewezen mechanisme als bedoeld in de richtlijn transparantie moet worden opgenomen. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel M.

Het tweede lid van de wijzigingsopdracht voegt in artikel 1:1 een definitie van

<sup>16</sup> Richtlijn nr. 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG (PbEU L 390).

de verordening marktmisbruik in.

B

Dit onderdeel laat de grondslag vervallen om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de uitoefening van de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen. Het nieuwe artikel 1:88a introduceert een algemene grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de uitoefening van de bevoegdheden die in hoofdstuk 1.4 zijn opgenomen. Zie de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel F. Het is daarom niet nodig om een dergelijke grondslag in de afzonderlijke artikelen van hoofdstuk 1.4 te behouden.

C

Zoals in de algemene toelichting al aan de orde kwam is artikel 1:81 naar aanleiding van de verordening op een aantal punten aangepast.

De hoogte van het maximumbedrag en het basisbedrag van de boete die de toezichthouders voor de overtreding van een bepaald voorschrift kunnen opleggen, wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Dit gebeurt in het besluit bestuurlijke boetes financiële sector of in het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële sector. Artikel 1:81 geeft daarvoor de kaders in de vorm van een categorie-indeling. Naar huidig recht of binnenkort komend recht (dat in werking treedt vóór deze implementatiewet), is daarop een aantal uitzonderingen opgenomen in nieuwe leden van artikel 1:81.

Met dit wetsvoorstel wordt het maximumbedrag van de derde categorie verhoogd van €4 miljoen tot €5 miljoen en is de mogelijkheid geïntroduceerd om een omzetgerelateerde boete op te leggen tot 10% van de netto-omzet. Het basisbedrag voor een boete van de derde categorie wordt verhoogd van €2 miljoen naar €2,5 miljoen. Het bedraagt dan evenals in de tweede categorie de helft van het maximumbedrag bedraagt. Het vierde lid bepaalt dat het basisbedrag 5% van de netto-omzet van de overtreder in het boekjaar voorafgaand aan het vaststellen van de boete, indien de toezichthouder ervoor kiest om een omzetgerelateerde boete oplegt.

Het begrip netto-omzet duidt op de opbrengsten uit leveringen van goederen en diensten uit het bedrijf van de rechtspersoon die overtreder is. In elk geval vallen daaronder rente-opbrengsten, ontvangen dividenden (tenzij sprake is van deelnemingen met invloed van betekenis) en royalties. Met dit begrip wordt aangesloten bij het omzet-begrip dat in de mededingingswetgeving (artikel 12o, eerste lid) en strafrecht (artikel 23, zevende lid)<sup>17</sup> wordt gebruikt voor het berekenen van omzetgerelateerde boetes. Voor de berekening van de omzet voor de omzetgerelateerde boete voor banken en beleggingsondernemingen is op dit moment een specifieke definitie in de Wft opgenomen, die erop was gericht om tot de netto-omzet van deze ondernemingen te komen. De definitie kan om die reden komen te vervallen. In het vijfde lid bevat een regeling voor het berekenen van het maximumbedrag van de boete voor een onderneming die deel uitmaakt van groep. Daarvoor wordt de totale (geconsoleerde) netto-omzet van de uiteindelijke moeder gebruikt. Dit is op grond van

---

<sup>17</sup> In het Wetboek van Strafrecht volgt dit niet uit de wettekst van artikel 23 zelf, maar wel uit de toelichting daarop in het kader van de parlementaire behandeling, Kamerstukken II, 2014/15, 33685.

verschillende richtlijnen en verordeningen, waaronder de verordening, vereist.

Naast de wijziging van het basisbedrag en het maximumbedrag voor de derde categorie, wordt met het wetsvoorstel de mogelijkheid gecreëerd om ter uitvoering van dwingend EU recht in uitzonderingsgevallen een ander maximumbedrag of basisbedrag vast te stellen met betrekking tot bepaalde overtredingen. Dit hoeft dan niet langer in de wet te gebeuren. Wel is de bovengrens voor deze verhogingen in de wet gesteld op €20 miljoen of 15% van de netto-omzet. Deze bedragen zijn gekozen omdat het de hoogste bedragen zijn die voorkomen in Europese richtlijnen en verordeningen die in de Wft zijn geïmplementeerd. Maximumboetes hoger dan €5 miljoen of 10% van de omzet zijn echter uitzonderingen, zodat het vaststellen van een hoger maximumbedrag op grond van het vierde lid slechts voor enkele voorschriften nodig zal zijn.

#### D

Onderdeel D voegt twee nieuwe artikelen in na artikel 1:81. Het nieuwe artikel 1:82 bepaalt dat de toezichthouder in het geval van recidive een hogere boete kan opleggen. Indien binnen vijf jaar aan een overtreder een boete wordt opgelegd voor overtreding van hetzelfde voorschrift, wordt het maximumbedrag voor de overtreding geldt verdubbeld. Deze regeling is niet nieuw, maar staat op dit moment opgenomen in artikel 1:81, eerste lid. Voor de overzichtelijkheid is dit ondergebracht in een apart artikel.

Het nieuwe artikel 1:83 betreft de mogelijkheid om een boete op te leggen die afhangt van het voordeel dat met de overtreding is behaald. Deze mogelijkheid bestaat bij alle overtredingen en ongeacht het maximumbedrag dat voor de betreffende overtreding geldt. De mogelijkheid om een voordeel-gerelateerde boete op te leggen is niet nieuw: naar huidig recht bestaat op grond van artikel 1:81, zesde lid, al de mogelijkheid om een boete ter hoogte van maximaal tweemaal het behaalde voordeel op te leggen, indien het voordeel meer dan €2 miljoen bedraagt. Vanwege de wijzigingen die dit wetsvoorstel in artikel 1:81 aanbrengt, is ervoor gekozen deze bepaling voor de duidelijkheid in apart artikel onder te brengen. Daarbij is conform de verordening bepaald dat voortaan een boete kan worden opgelegd van maximaal driemaal het behaalde voordeel, waarbij geen minimum aan het behaalde voordeel wordt gesteld.

#### E

Dit onderdeel laat de grondslag vervallen om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de uitoefening van de bevoegdheid om de uitoefening van de stemrechten te schorsen. Het nieuwe artikel 1:88a introduceert een algemene grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de uitoefening van de bevoegdheden die in hoofdstuk 1.4 zijn opgenomen. Zie de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel F. Het is daarom niet nodig om een dergelijke grondslag in de afzonderlijke artikelen van hoofdstuk 1.4 te behouden.

#### F

Dit onderdeel voegt twee artikelen in, namelijk de artikelen 1:88 en 1:88a. Artikel 1:88 dient ter implementatie van artikel 30, tweede lid, onderdeel f van de verordening. Het betreft de mogelijkheid voor de toezichthouder om een

natuurlijk persoon tijdelijk de mogelijkheid te ontnemen om te handelen voor eigen rekening ter zake van een inbreuk op de verordening. Wanneer de persoon werkzaam is bij een financiële onderneming zou hetzelfde effect kunnen worden bereikt met het beroepsverbod van artikel 1:87. Het in de uitoefening van beroep of bedrijf handelen voor eigen rekening is namelijk een vergunningplichtige activiteit onder de Wft. Bijgevolg is op de vergunninghouder artikel 1:87 van toepassing. Er bestaan echter mogelijkheden voor niet-financiële ondernemingen om te handelen voor eigen rekening zonder dat dit meteen een vergunningplicht met zich meebrengt, zie bijvoorbeeld artikel 1:18. De mogelijkheid om een persoon tijdelijk de bevoegdheid te kunnen onttrekken om te handelen voor eigen rekening is daarom met name relevant ten aanzien van personen die werkzaam zijn bij dergelijke niet-financiële ondernemingen. Het beroepsverbod van artikel 1:87 strekt zich namelijk niet tot niet-financiële ondernemingen. Artikel 1:88 geeft de toezichthouder in dat geval toch de mogelijkheid om te bewerkstelligen dat een bij een niet-financiële onderneming werkzame persoon die zich bijvoorbeeld schuldig heeft gemaakt aan marktmanipulatie tijdelijk niet kan handelen.

De voorgestelde maatregel is ingrijpend van aard, aangezien, evenals bij het beroepsverbod van artikel 1:87, de vrijheid tot het uitoefenen van een beroep beperkt wordt. De maatregel is daarom alleen in te zetten ter zake van de meest zware overtredingen van de verordening, namelijk overtreding van het verbod op handel met voorwetenschap en wederrechtelijke mededeling van voorwetenschap (artikel 14 van de verordening) en het verbod op marktmanipulatie (artikel 15). De maatregel kan worden opgelegd voor de duur van ten hoogste een jaar, met de eenmalige mogelijkheid van verlenging met opnieuw ten hoogste een jaar.

Artikel 1:88a bevat een algemene grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te kunnen stellen over de uitoefening van de bevoegdheden geregeld in hoofdstuk 1.4. In de algemene toelichting kwam al aan de orde dat in het kader van de implementatie van de richtlijn icbe's, de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 en de verordening enkele nieuwe bestuurlijke sancties zijn geïntroduceerd, zoals schorsing van het stemrecht en het beroepsverbod geïntroduceerd. Vanwege de ingrijpende aard van die bestuurlijke sancties is de mogelijkheid gecreëerd om nadere regels te kunnen stellen over de toepassing ervan. Daarnaast bevat hoofdstuk 1.4. naar huidig recht in artikel 1:80 al een grondslag om nadere regels te stellen over de uitoefening van de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen. Uit oogpunt van efficiënte regelgeving is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de afzonderlijke grondslagen te bundelen in één algemene grondslag om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te kunnen stellen over de uitoefening van de bevoegdheden opgenomen in hoofdstuk 1.4.

## G

Het huidige artikel 1:96 regelt voor de openbare waarschuwing van artikel 1:94 dat de toezichthouder de waarschuwing pas vijf dagen na bekendmaking aan de betrokkene openbaar mag maken. Ook regelt het dat de waarschuwing niet kan worden gegeven voordat de voorzieningenrechter heeft geoordeeld, indien een voorlopige voorziening wordt ingesteld. Een en ander wordt opgenomen in het nieuwe artikel 1:99, zodat artikel 1:96 kan komen te vervallen.

H

Dit onderdeel stelt de artikelen 1:97, 1:98 en 1:99 opnieuw vast. Hieronder worden per artikel de wijzigingen toegelicht.

*Artikel 1:97*

In de huidige artikelen 1:97, 1:98 en 1:99 is geregeld dat toezichthouders, behoudens daar genoemde uitzonderingen, verplicht zijn om besluiten tot het opleggen van bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom openbaar te maken. Voor verschillende besluiten is daarbij een verschillend moment van openbaarmaking gekozen. Boetebesluiten met betrekking tot – kort gezegd – ernstige overtredingen worden zo spoedig mogelijk openbaar gemaakt, overige boetebesluiten worden openbaar gemaakt als zij onherroepelijk zijn en besluiten tot het opleggen van een last onder dwangsom worden openbaar gemaakt als de dwangsom is verbeurd. Dit onderscheid blijft in het nieuwe artikel 1:97 gehandhaafd. Daaraan is toegevoegd dat ook ander besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie openbaar worden gemaakt.

De verplichting tot openbaarmaking ziet op besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties. Met dit begrip wordt aangesloten bij het begrip 'bestuurlijke sanctie' dat in artikel 5:2, eerste lid, onder a van de Awb is gedefinieerd als 'een door een bestuursorgaan wegens een overtreding opgelegde verplichting of onthouden aanspraak'. De meeste bestuurlijke sancties op grond van de Wft zijn geregeld in afdeling 1.4.2 van de Wft. Het gaat daarbij naast het opleggen van een boete of een last onder dwangsom bijvoorbeeld om het geven van een aanwijzing (artikel 1:75), het benoemen van een curator (artikel 1:76), het schorsen van stemrechten (artikel 1:86) en het opleggen van een verbod om bepaalde functies uit te oefenen (artikel 1:87).

Zoals in de algemene toelichting al is aangegeven, is ervoor gekozen om de verplichting om besluiten tot het opleggen van bestuurlijke sancties openbaar te maken, niet te beperken tot bestuurlijke sancties vanwege overtredingen van de verordening. De reden is dat de verplichting inmiddels een gebruikelijk onderdeel is van het Europese regime voor openbaarmaking van besluiten van de toezichthouders. Het past daarbij om de verplichting ook Wft-breed op te nemen.

Artikel 1:97 heeft als uitgangspunt dat alle besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sancties openbaar worden gemaakt zodra zij onherroepelijk zijn. Voor dit uitgangspunt is gekozen omdat openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie voor de betrokkenen zeer ingrijpend kan zijn, zodat het de voorkeur heeft om met openbaarmaking te wachten totdat de betrokkenen de gelegenheid heeft gehad de inhoud te onderwerpen aan een rechterlijke toetsing.

Daarop zijn twee uitzonderingen:

1. Snellere openbaarmaking is mogelijk bij boetes voor ernstige overtredingen.
2. Lasten onder dwangsom worden openbaar gemaakt als zij zijn verbeurd.

Ad 1. Op grond van het tweede lid worden alle besluiten tot het opleggen van een boete van de derde categorie zo spoedig mogelijk openbaargemaakt. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nog andere voorschriften worden aangewezen, waarbij in geval van het opleggen van een boete het boetebesluit

zo spoedig mogelijk openbaar wordt gemaakt. De op dit moment in artikel 1:97 van de Wft opgesomde artikelen zullen in elk geval worden aangewezen in het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector. Om in aanmerking te komen voor versnelde openbaarmaking, moet het voorschrift wel zijn gerangschikt in boetecategorie 2. Boetes voor lichtere overtredingen, die zijn gerangschikt in boetecategorie 1 komen hiervoor niet in aanmerking.

Ad 2

Evenals nu op grond van artikel 1:99 het geval is, wordt een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom openbaar gemaakt als de dwangsom is verbeurd.

Ook de verplichtingen met betrekking tot het openbaar maken van bezwaar en beroep zijn in artikel 1:97 gehandhaafd. In het geval van openbaarmaking van onherroepelijke beslissingen wordt de uitkomst van eventueel bezwaar of beroep openbaar gemaakt (artikel 1:98 oud) en bij versnelde openbaarmaking van boetes of lasten onder dwangsom wordt openbaargemaakt dat bezwaar of beroep is ingesteld op het moment dat dat gebeurt (artikel 1:97, vijfde lid oud).

*Artikel 1:98*

Artikel 1:98 vervangt het huidige artikel 1:97, vierde lid. In dit artikel zijn de uitzonderingen op de verplichting tot zo spoedig mogelijke openbaarmaking geregeld. Artikel 1:97, vierde lid is ingevoerd bij de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten<sup>18</sup> (CRD IV) en op 1 augustus 2014 in werking getreden. Voorafgaand aan deze inwerkingtreding bepaalde het vierde lid van artikel 1:97 slechts dat openbaarmaking achterwege bleef 'indien dit in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de toezichthouder uit te oefenen toezicht'. Het huidige artikel 1:97, vierde lid, verplicht de toezichthouder tot een uitgebreidere belangenafweging. De uitkomst van die belangenafweging kan zijn dat het besluit geanonimiseerd (niet herleidbaar tot afzonderlijke personen) openbaar wordt gemaakt.

Ook op grond van artikel 34, eerste lid, van de verordening dient de toezichthouder een belangenafweging te maken zoals die is opgenomen in artikel 1:97, vierde lid (oud) en kan die leiden tot geanonimiseerde openbaarmaking of tot het uitstellen van de openbaarmaking. Deze regeling is naar huidig recht van toepassing op de openbaarmaking van boetes en lasten onder dwangsom en wordt met het huidige voorstel ook van toepassing op de openbaarmaking van andere besluiten tot het opleggen van een bestuurlijke sancties. De toezichthouders zullen dan ook moeten afwegen, hoe het belang dat is gediend met openbaarmaking van deze besluiten zich verhoudt tot de in artikel 1:98, eerste lid, genoemde belangen. Het gaat dan zowel om de belangen van de overtreder (artikel 1:98, eerste lid, onderdeel a en b) als het algemene belang bij een ongestoord strafrechtelijk onderzoek (onderdeel c) of bij financiële stabiliteit (onderdeel b).

Anders dan op grond van het huidige artikel 1:97, vierde lid het geval is, dient de toezichthouder op grond van artikel 34, eerste lid, van de verordening in

---

<sup>18</sup> Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PbEU 2013, L176)

bepaalde gevallen af te zien van openbaarmaking. Dit is in artikel 1:98, tweede lid (nieuw) opgenomen. Daar is bepaald dat de toezichthouder niet overgaat tot openbaarmaking, indien ook geanonimiseerd of uitgesteld openbaar maken (1) de stabiliteit van het financieel stelsel in gevaar zou brengen of (2) onevenredig zou zijn gezien de aard van de opgelegde bestuurlijke sanctie. Het eerste geval komt overeen met de oorspronkelijke uitzonderingsgrond van artikel 1:97, vierde lid van de Wft. Het tweede geval kan zich bijvoorbeeld voordoen bij lichte overtredingen, waarvoor ook een lichte bestuurlijke sanctie is opgelegd.

Het regime van artikel 1:98, tweede en derde lid, komt overeen met het regime van een groot aantal Europese verordeningen en richtlijnen. Het voldoet echter niet voor alle Europese wetgeving. Om die reden zijn in artikel 1:98, derde lid, een aantal uitzonderingen opgenomen. In de daar genoemde gevallen kan de toezichthouder niet besluiten om af te zien van openbaarmaking. De daar genoemde besluiten kunnen eventueel wel geanonimiseerd openbaar worden gemaakt.

#### *Artikel 1:99*

Op dit moment zijn in de artikelen 1:96, 1:97, 1:99 en 1:100 regels opgenomen over de in acht te nemen wachttijd bij het openbaar maken van besluiten of waarschuwingen en over de gevolgen van een eventuele voorlopige voorziening die wordt ingesteld voor de mogelijkheden tot openbaarmaking. Deze bepalingen zijn samengevoegd in het nieuwe artikel 1:99 en zijn ook van toepassing op de openbaarmaking van besluiten tot het opleggen van andere bestuurlijke sancties dan boetes en lasten onder dwangsom.

#### I

Het nieuwe artikel 1:99 voegt de regels samen over de in de acht te nemen wachttijd bij het openbaar maken van besluiten of waarschuwingen en over de gevolgen van een eventuele voorlopige voorziening die wordt ingesteld en de behandeling daarvan. Zie de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel H. Artikel 1:100 kan daarom vervallen.

#### J

Betrokkenen kunnen een voorlopige voorziening instellen tegen het besluit van de toezichthouder om een waarschuwing te geven op grond van artikel 1:94 of tegen openbaarmaking van een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie. In artikel 1:101 zijn waarborgen voor vertrouwelijkheid geregeld, tijdens de procedure van die voorlopige voorziening. Vanwege de wijzigingen in de artikelen 1:97 en 1:98 wordt in dit artikel een aantal verwijzingen aangepast.

#### K

De gegevens die op grond van de artikelen 17 en 19 van de verordening openbaar moeten worden gemaakt, dienen in voorkomend geval in het officieel aangewezen mechanisme als bedoeld in de richtlijn transparantie te worden opgenomen. Het eerste lid van de wijzigingsopdracht vervangt daartoe de verwijzingen in artikel 1:107, derde lid, onderdeel c, naar de artikelen 5:25i en 5:60 in verwijzingen naar de artikelen 17 en 19 van de verordening. Deze arti-

kelen uit de verordening zijn de materiële opvolgers van de artikelen 5:25i en 5:60; de genoemde Wft-bepalingen zullen daarom ook vervallen.

De wijziging opgenomen in het tweede lid van dit onderdeel behelst een technische wijziging als gevolg van de vernummering van artikel 5:25m. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel N.

L

Daar artikel 5:25i vervalt, is de verwijzing naar artikel 5:25i in artikel 5:25b niet langer relevant en wordt deze uit artikel 5:25b geschrapt.

M

Artikel 5:25i bevat de plicht van uitgevende instellingen om voorwetenschap die rechtstreeks op de uitgevende instelling betrekking heeft onverwijld algemeen verkrijgbaar te stellen. Deze verplichting is opgenomen in artikel 17 van de verordening, waardoor artikel 5:25i kan vervallen.

N

Zoals uiteengezet in de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel A kwalificeert de informatie die uitgevende instellingen op grond van de plicht om voorwetenschap openbaar te maken niet langer als gereguleerde informatie. Het derde lid van artikel 5:25m, dat een specifieke regeling bevat voor de wijze waarop voorwetenschap door de uitgevende instelling openbaar moet worden gemaakt, kan daarom vervallen. Artikel 17 van de verordening kent een eigen regeling voor de wijze waarop publicatie van voorwetenschap door uitgevende instellingen moet plaatsvinden.

O

Dit betreft een technische wijziging als gevolg van de vernummering van artikel 5:25m. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel N.

P

Dit betreft een technische wijziging als gevolg van de vernummering van artikel 5:25m. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel N.

Q

Dit betreft een technische wijziging als gevolg van de vernummering van artikel 5:25m. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel N.

R

Het gedeelte van hoofdstuk 5.4 dat ziet op marktmisbruik vervalt, zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel S. Daarom wordt ook de verwijzing naar marktmisbruik uit het opschrift van hoofdstuk 5.4 geschrapt. Het opschrift van hoofdstuk 5.4 komt daarmee te luiden "Regels voor het optreden op markten in financiële instrumenten".

## S

Met dit onderdeel vervallen de onderdelen van hoofdstuk 5.4 die zien op regels ter voorkoming van marktmisbruik. De nationale regels ter voorkoming van marktmisbruik kennen hun oorsprong in de richtlijn marktmisbruik 2003. Daar deze richtlijn wordt opgevolgd door de verordening, die naar haar aard rechtstreekse werking heeft, kunnen de nationale regels ter voorkoming van marktmisbruik vervallen. Concreet vallen de artikelen 5:53 tot en met 5:67. De artikelen 5:68 en 5:69, welke zien op het zogenaamde effectentypisch gedragstoezicht, worden gehandhaafd, aangezien deze artikelen niet hun oorsprong vinden in de richtlijn marktmisbruik 2003.

## T

Dit onderdeel strekt tot implementatie van artikel 32, derde lid, van de verordening. Op grond van dit artikel dienen financiële ondernemingen passende interne procedures in te stellen voor het melden van inbreuken van deze verordening. Aan artikel 5:68, eerste lid, wordt een nieuw onderdeel ingevoegd, waarmee een grondslag ontstaat om bij algemene maatregel van bestuur te specificeren waar de genoemde interne procedures aan moeten voldoen. Artikel 5:68 betreft het zogenaamde effectentypisch gedragstoezicht: een financiële onderneming dient zich aan bepaalde regels te houden met betrekking tot een integere bedrijfsvoering ten aanzien van haar optreden op markten in financiële instrumenten. Zo moeten er bijvoorbeeld interne voorschriften vastgesteld worden met betrekking tot het omgaan met voorwetenschap en met betrekking tot privé-transacties in financiële instrumenten door bestuurders en personeelsleden. Hoewel artikel 5:68 niet haar oorsprong kent in Europese wetgeving op het gebied van marktmisbruik, sluit de essentie van artikel 32, derde lid, van de verordening goed aan bij de essentie van artikel 5:68, namelijk het bevorderen van integer gedrag op de effectenmarkten.

## U

Dit betreft een technische wijziging als gevolg van het vervallen van de onderdelen van hoofdstuk 5.4 die zien op marktmisbruik. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdeel S. Als gevolg van de wijzingen opgenomen in onderdeel S bestaat hoofdstuk 5.4 niet langer uit meerdere afdelingen. De verwijzing in artikel 5:69 naar "deze afdeling" wordt daarom vervangen door een verwijzing naar "artikel 5:68".

## V

Doordat de regels ter voorkoming van marktmisbruik niet langer deel uitmaken van de Wft, kunnen ook de verwijzingen naar de relevante artikelen in de bijlage bij artikel 1:79 vervallen. Toepassing van artikel 1:79 bij inbreuk op de verordening zal geregeld worden in het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten.

## W

Doordat de regels ter voorkoming van marktmisbruik niet langer deel uitmaken van de Wft, kunnen ook de verwijzingen naar de relevante artikelen in de bijlage bij artikel 1:80 vervallen. Toepassing van artikel 1:79 bij inbreuk op de

verordening zal geregeld worden in het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten.

## **ARTIKEL II**

De wijziging opgenomen in artikel II betreft een technische wijziging als gevolg van het vervallen van de nationale bepalingen omtrent marktmisbruik. Voor de definitie van beleggingsaanbeveling zal in artikel 1.1, onderdeel e, onder 6°, voortaan verwezen worden naar artikel 3 van de verordening in plaats van artikel 5:53 van de Wft.

## **ARTIKEL III**

Met dit artikel worden de verschillende verwijzingen in de WED naar de Wft-bepalingen omtrent marktmisbruik vervangen door verwijzingen naar de verordening. Het betreffen louter technische wijzigingen waarmee geen materieel-rechtelijke wijzigingen worden beoogd op het gebied van de strafbaarstelling van overtreding van de regels ter voorkoming van marktmisbruik.

## **ARTIKEL IV**

Artikel IV wijzigt het Wetboek van Strafvordering. In artikel 67, eerste lid, onder c, wordt de zinsnede verwijderd die betrekking heeft op de verbodsbepalingen uit de Wft. Nu de maximale gevangenisstraf voor alle vormen van marktmisbruik met de Wijzigingswet financiële markten 2015 is verhoogd van twee naar zes jaren, vallen de verbodsbepalingen uit de Wft onder artikel 67, eerste lid, onder a, Sv en hoeven zij niet meer afzonderlijk in onderdeel c te worden benoemd. Bij de Wijzigingswet financiële markten 2015 is echter vergeten deze wijziging op te nemen. Met dit wetsvoorstel wordt zij alsnog doorgevoerd.

De Minister van Financiën,